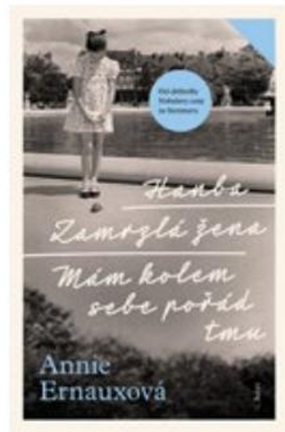

Tři prózy Annie Ernauxové

Francouzská spisovatelka **Annie Ernauxová** (*1940) dostala v roce 2022 Nobelovu cenu za literaturu a v nakladatelství Host se jí věnují soustavně, už tu vyšly čtyři svazky včetně oceňovaných memoárů *Roky*, všechny v překladech Tomáše Havla. Nejnovější svazek obsahuje hned tři prózy, jejichž pojítkem je autorčina matka. Ernauxová píše výhradně autobiografické texty, nebo, jak se dnes říká, autofikční. Čerpá ze svého osobního příběhu, ze svých vzpomínek, zážitků i traumat, ze života svých rodičů, jimž věnovala už prózy *Místo* a *Obyčejná*

žena, které u nás vyšly v roce 1995; zároveň reflektuje svoji metodu, své psaní, a nevyhýbá se ani sociologickému pohledu. Ernauxová vyrůstala v malém městě v Normandii a její matka byla dělnického původu, s manželem provozovala koloniál a kavárnu v domě, kde zároveň bydleli. Tato milující, ale přísná, pracovitá žena udělala pro svou jedinou dceru vše, aby Annie mohla vystudovat vysokou školu a stát se středoškolskou učitel-

kou. Přála si, aby se aspoň ona vymanila z opovrhované dělnické třídy, což se Annie podařilo, i když to nebylo lehké a neobešlo se to bez zádrhelů. Krátká próza *Hanba* (1997) se vrací do roku 1952, kdy se otec pokusil matku zabít a kdy jako dvanáctiletá dívka prožívala Annie pocity hanby v církevní škole. Delší próza *Zamrzlá žena* (1981) patří k nejlepším dílům Annie Ernauxové. S nemilosrdnou upřímností se v ní snaží vypátrat, proč se podvolila společenským konvencím, ačkoli měla jiné plány a matka ji celé dětství vedla k tomu, že se vdávat nebude, aby se mohla věnovat kariéře. Přesto se Annie brzy vdá a porodí dítě, později i druhé, dodělává stěží studia a naplno ji zaměstná starost o děti a domácnost, zatímco její manžel má volnost věnovat se studiu, pak práci i svým koníčkům. Nádherně plynulý text je strhující výpověď emancipované ženy, která uvízla v pasti... Knihu uzavírá krátká próza *Mám kolem sebe pořád tmu* (1997), což jsou deníkové zápisky z let 1983–1986, kdy autorčina matka umírala na Alzheimerovu chorobu a byla umístěna v léčebně, kam ji Annie chodila pravidelně navštěvovat a byla svědkem jejího postupného duševního i fyzického úpadku. Ernauxová suše zaznamenává postup chátrání a vzpomínky na doby minulé i to, jak tím trpí i ona: „Psát o matce mi nutně působí potíže se psáním.“ Není to příjemná četba: „To, co nyní píšu, není literatura.“

MILAN VALDEN